

Rariteetikomitean hyväksymät vuoden 1986 harvinaisuushavainnot

MARTTI HARIO, TAPANI NUMMINEN & RAUNO YRJÖLÄ

Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen Rariteetikomitean (RK) vuosikatsaus on olennaisesti lyhyempi kuin kahtena edellisenä vuotena. Vuodelta 1986 hyväksyttiin 213 havaintoa ja hylättiin 28 havaintoa (hylkäämisprosentti 11.6), kun taas vuosina 1985 ja 1984 hyväksyttiin 276 ja 324 havaintoa ja hylättiin 32 ja 34 havaintoa (hylkäämisprosentit 10.4 ja 9.5). Syynä havaintoilmoitusten määrän laskuun ja hylkäämisprosentin lievään nousuun on RK-lajiluettelon supistaminen vuoden 1986 alusta kahdeksalla lajilla (ks. Lintumies 1/1986). Näistä lajeista useimmat ovat katsausten runsasta vakiolajistoa ja havainnoijille tuttuja

”helppoja” lajeja, joiden suuri määrä kohotti hyväksytyjen havaintojen suhteellista osuutta. Silti hyväksytyjen havaintojen määrä on edelleenkin suurempi kuin vuotta 1984 edeltäneen viisivuotisjakson keskimäärä 200, mikä osaltaan kuvastanee ilmoitusaktiiviteetin pysymistä korkeana.

Mainittu vuoden 1986 hyväksytyjen määrä sisältää myös 6 havaintoilmoitusta lajilleen määrittämättömistä kotkista, joiden lajinimike oli RK-päätöksessä toinen kuin havainnoijien tarjoama vaihtoehto. Nämä kiljukotkien, arokotkan ja keisarikotkan ”vel”-nimikkeet tullaan myöhemmin selostamaan erillisartikkelissa, jossa

myös julkaistaan tästä katsauksesta pois jätetyt kotkahavainnot.

Vuoden 1986 rariteetisatsoon vaikutti ennen muuta syksyinen itäisten lajien runsas esiintyminen. Vuosisadan kylmin syyskuu tyhjensi lintumaat aikaisin (lukuun ottamatta ad. tervapääskyjä), mutta lokakuun ja marraskuun poikkeuksellisen lämpimät virtaukset toivat runsaasti hippiaisuunilintuja (28 yks.), kirjosiipiuunilintuja (20), idäntilaltteja (7), isokirvisiä (10) ja peräti kolme mongoliankirvistä, yhden vuorirautiaisen ja yhden mäntysirkun sekä joukon muita siperialaisia lajeja. Huomionarvoista syksyssä oli myös partatiaisen ekspansion

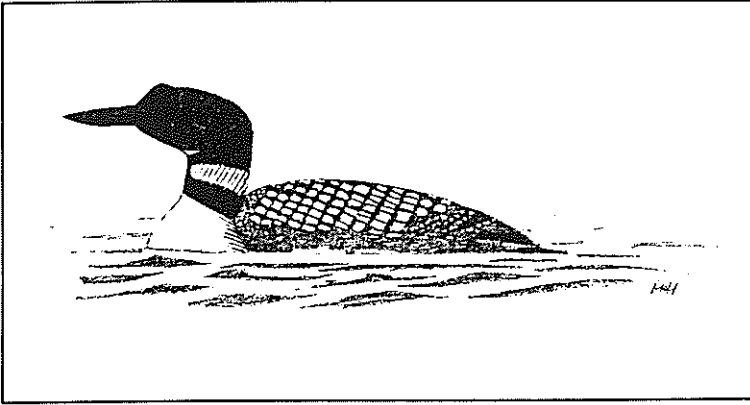
Olinhan siellä minäkin. Mongoliankirvinen piiritettynä Porkkalan aamusumussa. – Valok. Juhani Hannila.

Lyhenteet

Linnun tarkka ikä merkitään kalenterivuosina: 1kv=samana kalenterivuonna, 2kv=edellisenä kalenterivuonna, +1kv = ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne. Muut ikälyhenteet: juv=nuori lintu ensimmäisessä täydellisessä höyhenpuvussaan, ad=aikuinen, subad=esiakuinen, pull=pesä- tai maastopoikanen.

Muut käytetyt lyhenteet: jp=juhlapukuinen, tp=talvipukuinen, vp=vaihtopukuinen, ♀puk.=naaraspukuinen, A=laulava, ♂A=koirasääninen, ♀A=naarasääninen, r=rengastettiin, m=muuttava. Jos muuttavan linnun lentosuunta on ollut tiedossa, sitä on käytetty mlyhenteen sijasta (N, NNE, NE jne.). Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä.

Havainnoijien nimet ilmoitetaan lyhentämättöminä. Lomakkeen täyttäjän nimi on ensimmäisenä, muut aakkosjärjestyksessä. Yleensä kaikkien havainnoijien nimet on ilmoitettu, ei kuitenkaan kolmea enempää.

Amerikanjäääkuikka *Gavia immer* 2.7.1986 Sodankylässä. — Piirros Markku Heinonen.

jatkuminen voimakkaana marraskuussa.

Kevään hallitsevia ilmiöitä olivat huhtikuun lopun voimakas kaakkoisvirtaus ja toukokuun korkea keskilämpötila, jotka yhdessä vaikuttivat mm. mustapäätaskun (11 yks.), lampiviklon (10) ja avosetin (17) suuriin yksilömääriin. Maalle uusina lajeina havaittiin toukokuussa samettipääkerttu ja kesäkuussa valkuposkitiira.

RK:n kokoonpano vuonna 1986 oli seuraava: Lasse J. Laine (puh.joht.), Martti Hario (siht.), Dick Forsman, Matti Kapanen, Matti Lammin-Soila, Tapani Numminen ja Esa Sojamo.

Käsillä oleva katsaus on ensimmäinen, jota tehtäessä on täysipainoisesti hyödynnetty ATK-tekniikkaa. Havaintolomakkeilta tiedot on syötetty suoraan tietokoneeseen ja tulostettu kirjapainoteknisesti valmiiseen ladottuun muotoon. Kirjoittajien työnjako on ollut seuraava: Rauno Yrjölä on tehnyt tietokoneajot ja tulostanut aineiston puhtaaksikirjoitusta myöten valmiiksi katsaukseksi. Tapani Numminen on tarkistanut lomakkeilta koneeseen siirretyt tiedot ja varmistanut kunkin havainnon mukaantulon. Martti Hario on laskenut yksilömäärät ja kirjoittanut tekstin.

Vuoden kiinnostavimmat valokuvat rariteeteista on jälleen voitu julkaista värillisinä, kiitos Leitz-kiikareiden maahantuojan Elwe Oy:n, joka jo neljättä vuottaan sponsoroi RK-kat-

sauksen värikuvaliitteen painatusta.

Ohjeita

Merkitse RK-lomakkeelle päivämäärätiedot täydellisinä *niille varattuun sarakkeeseen* (ei sirotellusti tekstin sekaan), myös kaikkein viimeisin tiedossasi oleva päivämäärä pitkään paikallisina olevista linnuista, vaikkei se olisi omasikaan (mainitse luonnollisesti myös, kuka viimeisen havainnon teki). Tarkkaa erityisesti, että vuosiluku tulee mukaan ja oikein. Mahdolliset valokuvat on syytä aina lähettää ilmoituslomakkeen mukana, mieluummin CT-kopiona kuin alkuperäisenä diana. Merkitse niihin kuvaajan nimi, kuvauspäivä ja -paikka. Ilmoita, saako RK arkistokäyttöön pitää kuvan tai kopioida sen.

RK-lomakkeen täyttämiseen kehoitetaan suhtautumaan kuten tieteelliseen raporttiin konsanaan. Esim. ei ole häpeäksi kertoa, mistä määritysperusteina käytetyt tiedot ovat peräisin, mitä lähteitä on käytetty. Varsinkin hyvin kaukaisista, täkäläisittäin vaikeasti määritettävistä lajeista tämä on oikein ilmoittaa. Tavalliset kenttäoppaat eivät useinkaan ole riittävä lähdeaineisto. Milloin linnusta on saatu valokuva tai ääninäyte, tämä voi jo sinänsä olla riittävä dokumentti RK:lle. Vähemmän hyötyä sitä vastoin on karttapiirroksista ja pitkistä ”tanjunnan virta”-selostuksista,

joissa havaintotilanne ja havainnoijan omia ajatuksenkulkuja kuvataan monin verroin tarkemmin kuin itse määritysperusteita. Joskus näillekin voi olla käyttöä, mutta useimmiten ei. Raportoinnissa pyritään selkeyteen, johdonmukaisuuteen ja rehellisyyteen. RK muistuttaa taas tässäkin, että määrittelyksen luotettavuus arvioidaan pelkästään lomakkeella esitettyjen tietojen pohjalta, niin alueellisissa komiteoissa kuin valtakunnallisessakin.

Viime vuonna uusintana julkaistu Heikki Parviaisen RK-lomakkeen täyttämisoheisto (Lintumies nro 2/1986) auttaa pääsemään oikeille jäljille.

Vuoden 1986 alusta lukien jokaisesta *rengastetusta* RK-lajin yksilöstä on rengastaja velvoitettu täyttämään RK-lomakkeen (lähemmin, ks. Lintumies nro 6/1986, s. 281). Samoin muistutettakoon, että RK-lajiluetteloa supistettiin vuoden 1986 alussa. Korjattu luettelo ilmestyi Lintumiehen numerossa 2/1986 (s. 65).

Katsauksessa esiintyy lajin nimen jäljessä kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen *yksilöiden* kokonaismäärän tiettyinä ajanjaksoina. Ensimmäinen luku käsittää ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku jakson RK:n toiminnan alkamisesta vuodesta 1975 vuoteen 1985 (RK:n hyväksymiä havaintoja) ja kolmas esiteltävän vuoden 1986. Näiden lukujen summa on Suomessa kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä.

Vuoden 1986 hyväksytyt havainnot

Records accepted for 1986

Amerikanjäääkuikka *Gavia immer* (2,8,3)

2.7. Sodankylä, Sompiojärvi ad jp (Markku Heinonen, Pekka Routasuo). 3.7. Inari, Muddusjärvi 2kv (Markku Heinonen, Pekka Routasuo). 5.8. Inari, Kirkonkylä ad (Pertti Veijola).

Ensimmäiset Lapin havainnot. Inarin ja Sodankylän ad. linnut on tulkittu eri yksilöiksi.

Mustakaulauikku *Podiceps nigricollis* (17,6,1)

17.5. Kajaani, Kuluntajärvi (Rainer Mäkelä ym.).

Havaittu 1980-luvulla kolmasti. Laji on uukuista korostuneimpia yhdyskuntapesijöitä ja varsin hidas leviittäytymään. Meitä lähinnä pesii muutama yhdyskunta Etelä-Ruotsissa (SOF 1978) ja Virossa (Veromann 1983) sekä ilmeisesti jälleen lyhyen poissaolon jälkeen Latviassa (A. Celmins, suull. ilm.).

Suula *Sula bassana* (3,9,1)

12.9. Kaavi, Vihtavaara juv (Unto Huovinen, ilmoitti Eino Savolai-

nen). Löytyi vastakuolleena metsästä; ensimmäinen havainto Pohjois-Savosta.

Pohjois-Norjan kanta on kasvussa, mikä selittänee meikalaiset havainnot viime vuosilta.

Silkkihaikara *Egretta garzetta* (0,4,1)

26.6. Kemiö, Diskari (Severi & Irma Aaltonen).

Aikaisemmat havainnot ovat vuosilta 1977, 1980, 1981 ja 1983, kaikki toukokuulta.

Jalohaikara *Egretta alba* (4,21,2)

18.5. Kirkkonummi, Friggiesby ENE

(Pertti Uusivuori ym.). 25.5. Virolahti, Vilkkilän tura (Ilkka Lehtinen, Petri Parkko, Martti Siponen ym.).

Ruotsissa havaittu 56 yks., joista 6 yks. vuonna 1986 (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus* (42,111,10)

19.-29.4. Ilmajoki, Alajoki 2 (Kari Saarinen ym.). 2.5. Jämijärvi, Kesusta N (Esko Pasanen, Jukka & Matti Pessa). 10.5. Liminka, Lumijoki (Pekka Alho ym.). 15.5. Outokumpu, Vuonos 2 (Antti Vänskä). 29.5. Virolahti, Lakakallio E (Jukka J. Nurmi, Soili Leveelahti, Jussi Lindström). 8.8.-1.10. Kemiö, Smedaböle 1, 1 2kv r (Markku Harmanen, Jukka K. Nurmi, T. Numminen). 18.9. Luvia, Säppi SW (Jari Peltomäki, Asko Rokala, Juha Sjöholm).

Varsin tavanomainen esiintyminen. Muuttoreitti Huippuvuorille kulkee Norjan rannikon kautta. Pääosin Tanskassa ja Alankomaissa talvehtiva Huippuvuorten kanta on kasvanut tuntuvasti vuodesta 1975 lähtien; nykyinen kannanarvio on 25000-30000 yksilöä (Ebbinget et al. 1984, Madsen 1987).

Lumihanhi *Anser caerulescens* (37,23,6)

3.5. Kangasala, Pelisalmi NE (Hannu & Iiris Orell). 3.5. Lemland, Lågskär 3 ENE (Kari Soilevaara ym.). 14.5. Lemland, Lågskär 2 ad lähtivät SW (Hannu Jännes ym.).

Sepelhanhi *Branta bernicla hrota* (4,11,1)

28.5. Kirkkonummi, Porkkala ESE (Henrik Lindholm, Stefan Knopman, Roland Sundström). Lintu oli valkovatsainen "hrota-tyyppinen".

Vanhan mantereen ainoa hrota-populaatio Huippuvuorilla oli vuosisadan alkupuoliskolla yksi maailman uhanalaisimmista hanhipopulaatioista (kannanromahdus), mutta on sittemmin ilahduttavasti kasvanut 4000 yksilöön (Madsen 1984). Yhtä syyshavaintoa lukuun ottamatta kaikki tähänastiset havaintomme ovat keväältä arktisen hanhimuuton yhteydestä. Ruotsissa on tavattu 55 yksilöä (Huippuvuorten kannan muuttoreitti kulkee Skandinavian länsipuolitse, Madsen 1987).

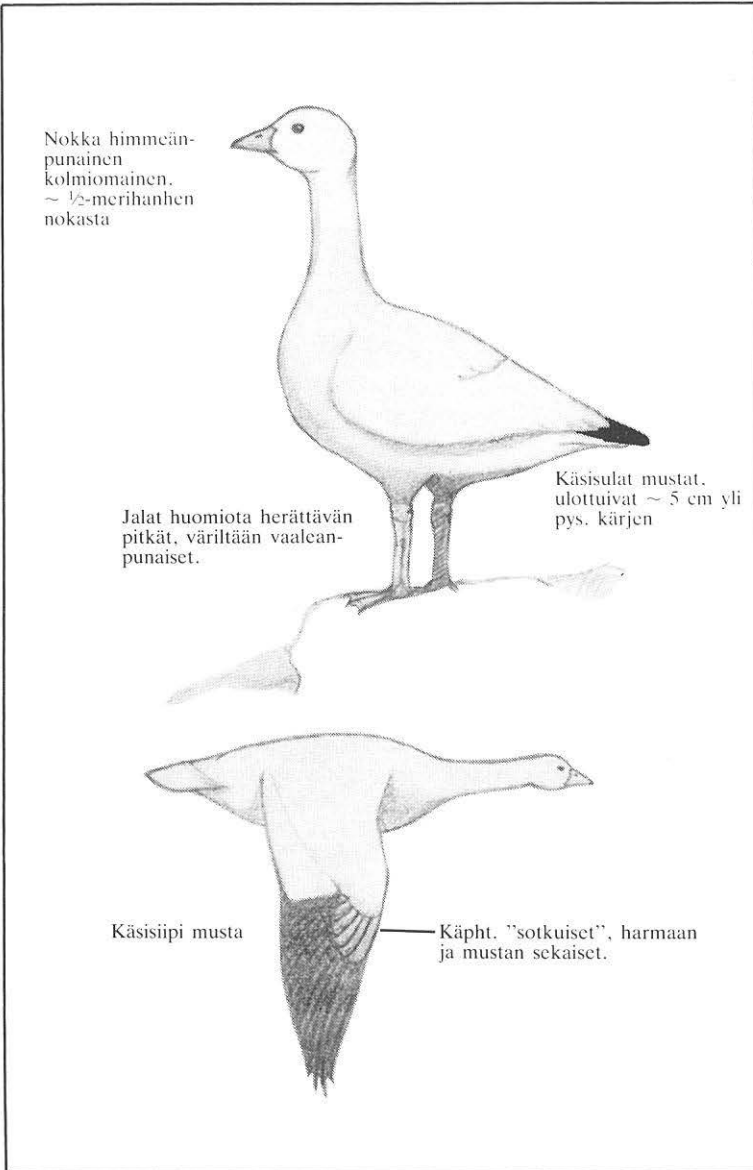
Amerikantavi *Anas crecca carolinensis* (1,2,1)

27.4. Hanko, Taktbukten jp ♂ (Kari Haataja ym.).

Itämeren piirissä erittäin harvainen, kuten muutkin nearktiset sorsat. Ruotsissa havaittu 19 yks. vuoteen 1984 mennessä (Alström 1986).

Sinisiipitavi *Anas discors* (1,0,1)

11.-14.5. Kajaani, Kuluntalahti ♂ jp

Lumihanhi *Anser caerulescens* 14.5.1986 Lågskärillä. — Piirros Hannu Jännes.

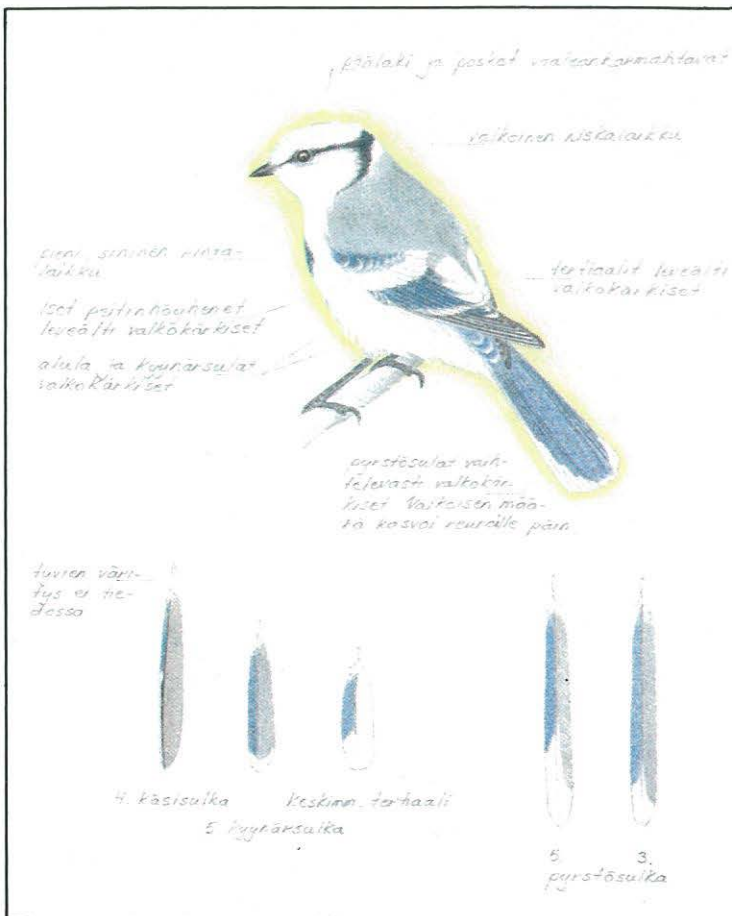
Mustapäätasku *Saxicola torquata maura* ♀ 4.6. 1986 Söderskärillä. – Valok. Martti Hario.

Intiankirvinen *Anthus godsoni* 1. 11. 1986 Säpissä. – Valok. Antti J. Lind.

Ruskounilintu *Phylloscopus fuscatus* 8.11. 1986 Pyhärannassa. – Valok. Tapani Numminen.

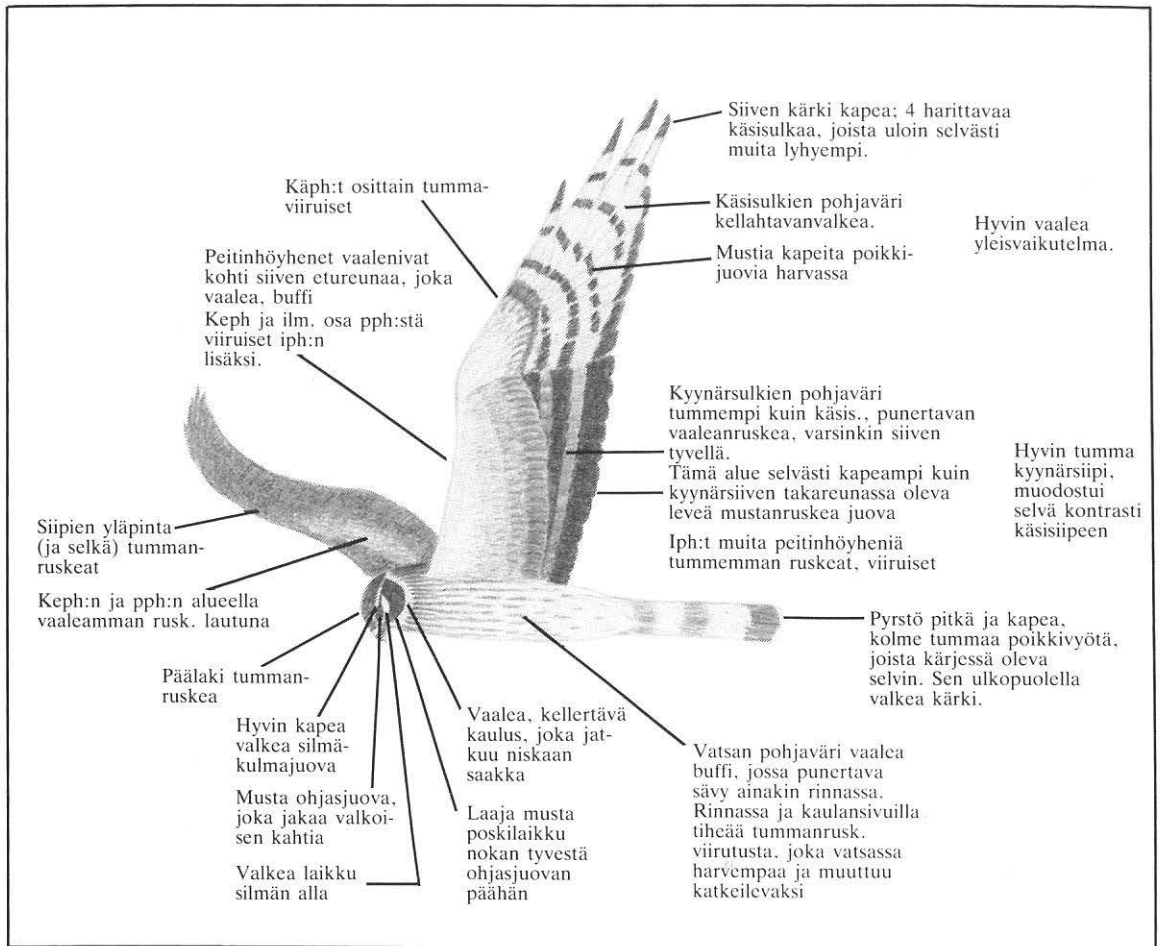
Valkopäätiainen *Parus cyanus* 17.10.1986 Asikkalassa. – Piirros Esa Lammi.

Jäälökki *Pagophila eburnea* 23.7.1972 Sodankylässä. – Valok. Tarja Alapassi.

Hanhikorppikotka *Gyps fulvus* 23.6.1986 Jurmossa. — Valok. Harri Muukkonen.

Arosuohaukka *Circus macrourus* 27.9.1986 Vihdissä. — Piirros Hannu Friman

(Pecka & Teppo Helo).

Aikaisempi havainto tästä pohjoisamerikkalaisesta lajista on vuodelta 1972. Lajia tarhataan Euroopassa puistolintuna, mutta toisaalta siitä on rengaslöytö Atlantin tältä puolen (Kanadasta Englantiin, Smith 1972) ja lajia pidetään verrattain luontevana Atlantin ylittäjänä.

Punapäänarsku *Netta rufina* (9,12,2) 29.6. Pori, Preiviikinlahti ♂ (Jari Lagerroos, Jani Vastamäki). 5.-14.8. Kemiö, Sjölar ♀-puk (Jukka K. Nurmi).

Euroopassa hyvin harvalukuinen ja paikottaisesti esiintyvä laji (Bauer & Glutz 1969). Lähimmät pesimäalueet ovat Tanskassa. Edelliset havainnot ovat vuosilta 1982 ja 1984.

Pilkaniska *Melanitta perspicillata* (10,6,2)

10.5. Porvoo mlk, Pellinki ♂ E/SSE (Jyrki Lausamo, Arto Juvonen, Torbjörn West). 31.5. ja 4.6. Lemland,

Lågsjär 2kv ♂ (Visa Rauste ym.).

Pääosa havainnoista ajoittuu kahteen jaksoon: vuosiin 1910-20 (5 havaintoa) ja 1980-luvulle (8).

Hanhikorppikotka *Gyps fulvus* (5,0,1)

22.-23.6. Korppoo, Jurmo (Göran Johansson, Birger Bengts, Alf-Gunnar Kranck). 29.6. Föglö, Sommarö (ilmoitti Tom Lindroos). 21.7. Eckerrö (Yrjö & Virpi Tonteri). 26.8. Hanko (Hans Colliander).

Havainnot koskevat samaa yksilöä. Ilmeisesti sama lintu nähtiin Skoonessa syyskuun lopulla (Ruotsin ensimmäinen havainto lajista, E. Hirschfeld, kirj. ilm.) ja heti sen jälkeen Tanskassa ja myöhemmin Hollannissa. Edellinen Suomen havainto on vuodelta 1974.

Käärmeotkot *Circaetus gallicus* (0,5,2)

4.5. Paimio, Paimionlahti (Jorma Kirjonen, Ari Laine, Mikko Ylitalo).

11.8. Kirkkonummi, Porkkala (Dick Forsman).

Ruotsissa on havaittu kaikkiaan 34 yks. (joista vuonna 1986 vain 1). Kolmasosa sikäläisistä havainnoista ajoittuu syyskuulle (E. Hirschfeld, kirj. ilm.). Suomen havainnot ovat huhtikuulta (1), toukokuulta (2), kesäkuulta (1), elokuulta (2) ja lokakuulta (1).

Arosuohaukka *Circus macrourus* (33,26,4)

29.4. Joensuu, Linnunlahti 2kv (Mauri Leivo). 4.5. Kirkkonummi, Gunnarskulla ♀ NE (Dick Forsman, Jan-Erik Bruun). 5.9. Perniö, Skoila ad ♂ (Jukka K. Nurmi). 27.9. Vihti, Vanjärvi ad ♀ (Hannu Friman, Kalle Virta).

Kevään sääoloihin nähden yllättävän vaatimaton esiintyminen. Kahtena edellisenä vuonna nähtiin molempina 7 yks.

Niittysuohaukka *Circus pygargus* (18,102,5)

17.5. Kirkkonummi, Friggesby ad ♂ S (Jukka Lahtinen). 18.5. Kökar, Hellsö ad ♀ (Jarmo Komi, Hannu Klemola, Tapani Veistola). 26.5. Uukuniemi, Niikkala ad ♂ (Esko Veijalainen). 30.6.-5.7. Pernaja ad ♂, ad ♀ (Torbjörn West, Arto Juvonen).
Havaintojen määrä selvästi alle keskiarvon.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina* (6,34,5)

17.4. Rautjärvi, Simpele ad NNW (Jari Kontiokorpi). 27.4. Hanko, Täktom subad SE (Markku Kangasniemi, Olli Trogen). 30.4. Joensuu, Rantakylä ad SE (Petri Hottola, Ari Parviainen). 9.5. Mietoinen, Mynälahti subad/ad SW (Tom Lindroos, Jouko Lunden, Tapani Missonen). 8.6. Kirkkonummi, Träskby NE (Dick Forsman, Jan-Erik Bruun).

Ajoittuminen kuvastaa kevään sääoloja; lisänä tulevat myöhemmin julkaistavat havainnot, joista mm. arokotkan mahdollisuus ei ole poissuljettavissa (3 keväältä, 3 kesältä). 1980-luvulla on nähty vuosittain 1-7 yks., Ruotsissa 2-6 yks. (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Kiljukotka *Aquila clanga* (?73,8)

3.5. Äetsä, Meskala subad/ad NW (Rainer Mäkelä ym.). 10.5. Vaasa, Västervik subad/ad NE (Heikki Torala). 30.5. Ylämaa, Väkevänjärvi subad/ad (Hannu Klemola ym.). 2.6. Ylämaa, Väkevänjärvi (Pekka, Teppo & Teemu Helo). 9.8.-13.9. Ylämaa, Väkevänjärvi subad (Paavo Rantanen ym.). 16.8. Kirkkonummi, Sävals subad/ad S/ENE (Tuomas Lukkarinen). 29.8. Joensuu, Höytiäisen kanava subad WSW (Ari Parviainen, Hannu Kauhanen, Harri Kämäräinen). 13.9. Ylämaa, Väkevänjärvi ad (Paavo Rantanen ym.). 26.10. Lieksa, Pokronlampi ad W (Marko Ojala).

Hieman keskinkertaista parempi esiintyminen, mihin osaltaan vaikuttivat rajan pinnassa liuskelleet neuvostokotkat Etelä-Karjalassa.

Arokotka *Aquila nipalensis* (1,7,1)

26.4. Kajaani, Paltaniemi subad (Pekka Helo ym.).

Ks. kommenttia pikkukiljukotkasta. *Aquila rapax/nipalensis*-nimistöistä on tekeillä RK-tiedote.

Punajalkahaukka *Falco vespertinus* (?148,10)

8. ja 13.5. Paimio, Paimionlahti ♀ (Jorma & Sinikka Kirjonen). 12.5. Kajaani, Mainua 2kv ♀ (Tapani Numminen, Annika Forsten, Markku Laurén). 24.5. Virolahti, Uski ♀ (Riku Lehtinen, Matti Lempiäinen, Juha Metso). 26.5. Virolahti, Suopelto ad ♂ (Martti Siponen, Hannu Kettunen). 12.6. Salo, Halikonlahti

+2kv ♂ (Jukka Grönlund). 13.6. Konnevesi, Lummukka ♂ (Kari Oitinen). 6.7. Pukkila, Torppi ♀ (Arto Kalliola, Tapani Missonen). 24.8. Virolahti, Pyterlahti 1kv (Juha Metso). 13.9. Kerimäki, Anttola 1kv (Ilpo Kuusisalo). 18.9. Rautjärvi, Simpele 1kv SSW (Jari Kontiokorpi).

Keskinkertainen esiintyminen. Tavan mukaan syyslinnut olivat nuoria. Muutama pari pesii Virossa (arvio 10-20, Randia 1985); Latvian linnustosta laji puuttuu nykyään pesivänä (J. Friednieks, suull. ilm.).

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

18.10. Kaarina, Hovirinta 1kv (Jorma & Sinikka Kirjonen). 20.10. Eurajoki, Olkiluoto 1kv ♀ (ilmoitti Antti J. Lind).

Havainnot Tunturi-Lapin eteläpuolelta tarkastetaan. Eurajoen lintu löytyi kuolleena ja päätyi Turun Yliopiston kokoelmiin.

Pikkuhuitti *Porzana parva* (21,44,5)

24.4. Hyvinkää, Ridasjärvi ♀ (Ilkka Nurtila, Timo Ahokas). 9.5.-n.14.6. Hollola, Kutajärvi ♂-Å (Kari Reinikainen ym.). 24.-25.5. Eurajoki, Orjansaari ♂-Å (Tapani Santamaa, Jaakko Mäki-Jaakkola). 10.6. Tuusniemi, Riistavesi 2 ♂-Å (Hannu Friman).

Hyvinkään lintu on Suomen aikaisimpia.

Neitokurki *Anthropoides virgo*

(1,3,2)
6.-9.5. Mustasaari, Söderfjärden (Ari Veijalainen ym.). 23.6. Tornio, Karunkijärvi (Simo Pylväs, Marja-Liisa Neuvonen).

Ei ole täysin poissuljettavissa, että havainnot koskevat samaa yksilöä (joskaan mitään siihen viittaavaakaan ei todettu; tarhakarkulaisuus on samalla tavoin avoin kysymys).

Avosetti *Recurvirostra avosetta*

(16,80,17)
4.4. Lohjan kunta, Hiidenvesi (Marianne Fabritius). 18.4. Hanko, Lintuasema 3 ESE (Jyrki Erikäinen ym.). 19.4. Naantali, Luonnonmaa (Tapio Karvonen, Jouni Nurmi, Timo Saario). 29.4. Kirkkonummi, Porkkala E (Thomas Oesch, Paavo Jäkärä). 29.4.-1.5. Korsnäs, Harrström (Aarne Lahti ym.). 1.5. Hanko, Svanvik (Tomi & Harri Muukkonen, Markku O. Tunturi ym.). 2.-3.5. Siikajoki, Tauvo (Toni Eskelin, Jari Heikkinen, Juha Repo). 11.-12.5. Lemland, Lågsjär 2 (Kari Soilevaara ym.). 13.-14.5. Pori, Yyteri (Antti Mikala ym.). 14.5. Korppoo, Utö 2 W (Jari Peltomäki). 15.5. Pori, Preiviiki (Asko Eriksson, Pertti Kalinainen). 3.-7.6. Vaasa, Vaskiluoto ad (Harry Seppälä ym.). n.15.6. Luvia, Kuiskeri SW (Tapani

Tuominen).

Lohjan havainto on niukasti aikaisin keväältä (entiset ennätykset 5.4.1976, 6.4.1976 ja 6.4.1983). Vain toissa vuonna on nähty enemmän avosetteja (19 yks.).

Paksujalka *Burhinus oedicnemus* (1,3,1)

11.5. Pori, Yyteri (Markku Saarinen, Jouko Pajulehto).

Aikaisemmat havainnot ovat vuosilta 1972, 1975, 1979 ja 1980. Laji on pesinyt vuosisadan alkupuolella Itämeren rannikolla Kuurinmaalla, nykyisessä Latviassa, jonka linnustoon se ei kuitenkaan enää kuulu (Viksne 1983). Lähimmät vaikutiset pesimäkannat ovat Unkarissa ja Englannissa.

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus* (18,12,1)

12.-13.5. Pori, Kirrinsanta ♀ (Antti J. Lind ym.).

Siperiankurmitsa *Pluvialis fulva* (2,10,1)

29.6. Hanko, Täktbukten jp (Tapio Lineri).

Yllä olevat yksilömäärät sisältävät myös *dominica/fulva*-tapaukset. *Fulva*-yksilöitä on hyväksytty toisaiseksi 6; ainoa *dominica*-ehdokas vuodelta 1984 on vielä käsittelyssä. Lajinmäärityspäristeistä, ks. esim. Pym 1982, Connors 1983. *Fulva* on määritetty Ruotsissa kolmasti, *dominica* neljästi, määrittämättä on jäänyt 4 yks. (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Alaskansirri *Calidris melanotos*

(6,11,3)
30.4. Pukkila, Kantele (Jyrki Lausamo, Arto Juvonen, Anne Laitinen). 3.7. Pori, Yyteri (Pentti Kuusela). 28.-31.8. Janakkala, Turunki (Ari Lehtinen, Hannu Hellstén, Reima Hirviniemi).

Laji on nykyään jokavuotinen vierailija, samoin Ruotsissa, jossa on havaittu 46 yks. vuoteen 1986 mennessä (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Kurppelo laji *Limnodromus griseus/scolopaceus* (0,0,1)

3.8. Pori, Yyteri ad (Pentti Kuusela). Pitkänokkakurppelosta on neljä hyväksyttyä havaintoa, tämä on ensimmäinen hyväksytty havainto lajilleen määrittämättömästä kurppelosta. Kurppelomääritys on tunnetusti hankalaa (ks. esim. Weber 1985) ja edellyttää hyviä tietoja (esim. Huhta-Koivisto & Lindroos 1987)

Lampiviklo *Tringa stagnatilis*

(47,133,10)
4.5. Siilinjärvi, Toivala (Aimo Hartikainen). 9.5. Pori, Yyteri (Janne &

Jaana Lampolahti). **9.5.** Kontiolahti, Pitkäranta 2 (Ari Parviainen, Harri Kontkanen). **23.-26.5.** Siikajoki, Tauvo ♀ (Asko & Arto Vuorjoki, Veijo Törnroos). **23.5.** Virolahti, Lakkakallio (Markku Kangasniemi, Markku Saarinen). **28.5.** Värtsilä, Sääperi (Ari Parviainen, Ari Lavinen). **29.5.** Lieksa, Kaupunginniemi (Marko Ojala). **3.6.** Porvoo mlk, Söderskär m (Martti Hario, Markku Nygård). **5.6.** Siikajoki, Tauvo (Tom Lindroos, Markku Huhta-Koivisto, Jouko Lundén).

Siikajoen lintu paritteli punajalkaviklon kanssa (vastaavanlaisia tapauksia on raportoitu mm. Tanskasta). Pesintää ei silti tänä vuonna todettu. Kolmena edellisellä vuonna Suomessa todettiin yht. 5 pesintää. Tilapäispesintöjä on raportoitu myös Latviasta viime vuosina. Ruotsissa havaittu 45 yks. (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Isokihu *Catharacta skua* (6,8,1)
23.8. Hanko, Vedagrundet (Jukka Kivellä ym.).

Riuttatiira *Sterna sandvicensis*
(16,28,1)

7.7. Hanko, Tulliniemi ad (Markku Harmanen, Pekka Loivaranta, Jukka K. Nurmi).

Riuttatiirat vierailevat meillä pääasiassa joko Hankoniemellä tai Ahvenanmerellä. Laji on pesinnässään tiiviisti naurulokin seuralainen Itämeren piirissä (ks. Hario 1986). Viime aikojen havainnot eteläisten merialueittemme naurulokkiyhdyksuntien hupenemisesta ovat huolestuttavia.

Valkoposkitiira *Chlidonias hybrida*
(0,0,1)

10.6. Liminka, Virkkula ad (Markku Vickholm, Ari Rajasärkkä, Erkki Virolainen).

Tiedonanto tästä maalle uudesta lajista on julkaistu toisaalla (Rajasärkkä et al. 1987).

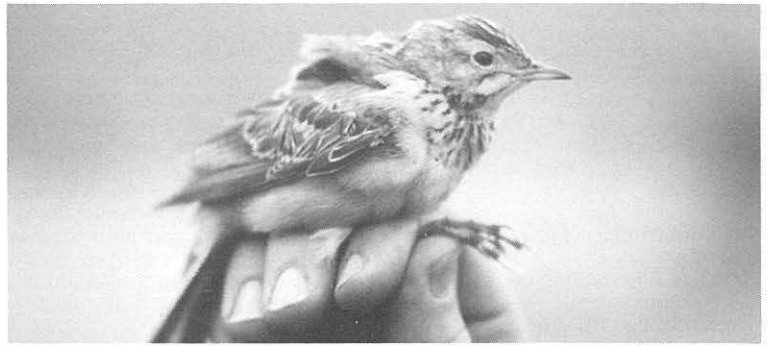
Jääkyyhky *Alle alle* (n.58,39,4)

27.1. Sodankylä, Torvinen (Pekka Paarman). **7.10.** Janakkala, Kernaalanjärvi (Ari Lehtinen). **15.11.** Korsnäs, Södra Björkönen tp (Timo Lahti, Ari Veijalainen, Harry Seppälä). **22.-23.11.** Nokia, Siuro tp (Ritva & Kauko Koivisto, ilmoitti Erkki Mikkola).

Tuiki tavanomainen esiintyminen: Sodankylän lintu harhaili maantiellä ja kuoli hoitotoimenpiteistä huolimatta; Korsnäsän lintu ajautui kuolleena rannalle.

Mehiläissyöjä *Merops apiaster*
(15,27,6)

22.6. Utsjoki, Kevojoen suu (Veikko Rinne ym.). **26.7.** Enontekiö, Kilpis-

Mongoliankirvinen *Anthus godlewskii* 16.11.1986 Kirkkonummella. — Valok. Pekka Ikonen.

järvi 5 (Anssi Vähätalo, Tapani Länssirinne, Irma Teittinen).

Kilpisjärven havainto (5 yks. parvi Saanan rinteillä) on maamme pohjoisin ja sopii yleiskuvaan lajin meneillään olevasta voimakkaasta ekspansiosta Euroopassa.

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae*
(?,84,10)

8.5. Pori, Riitasarka (Tom Lindroos ym.). **13.-14.5.** Korppoo, Jurmo (Tapani Missonen, Tuomas Herva, Jyrki Tolvanen). **30.-31.8.** Imatra, Viraskorpi (Jukka Jantunen). **5.-7.9.** Värtsilä, Sääperi (Ari Parviainen, Harri Kontkanen). **13.9.** Uusikaarlepyy, Monä (Timo Lahti). **21.9.** Hanko, Täktbukten (Pertti Uusivuori, Pertti Launes, Kim Vinari). **2.10.** Varkaus, Pirtinniemi (Heikki Kotilainen). **11.10.** Korppoo, Jurmo (Bertil Blomqvist, Ari Vienonen). **25.10.** Pori, Kirrisanta (Asko Eriksson, Pentti Kuusela). **15.11.** Espoo, Iso-Huopalahti (Petri Cavander, Päivi Nummenmaa, Ari Turunen).

Havaintoihin sisältyy mongoliankirvisen mahdollisuus. Kaksi kevät-havaintoa on huomionarvoista (maamme 4. ja 5.). Syksyllä keskinäkertaista runsaampi esiintyminen. Ruotsissa havaittiin 14 yks., suurin vuosisumma toistaiseksi (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

Mongoliankirvinen *Anthus godlewskii* (1,0,3)

19.10.-6.11. Luvia, Säppi 1kv r (Antti J. Lind ym.). **15.-30.11.** Kirkkonummi, Lähteellä 1kv r (Pekka Ikonen ym.). **23.-29.11.** Houtskari, Mossala 1kv r (Jari Helstola, Tapani Numminen ym.).

Aikaisempi havainto on Lågskäriltä 10.10.1974 (Rauste & Salonen 1978). Muualla Euroopassa havaittu vain kerran Englannissa, 1882.

Nummikirvinen *Anthus campestris*
(57,46,2)

24.5. Hanko, Vedagrundet Ä δ (Juk-

Mongoliankirvinen *Anthus godlewskii* 24.11.1986 Houtskarissa. — Valok. Tapani Numminen.

ka K. Nurmi, Sture Lindholm). **31.5.** Korppoo, Utö (Jouni Riihelä, Keijo Inkinen, Jorma Vickholm).

Kolmena viime vuotena on havaittu vain 1, 1 ja 2 yks., kun edeltävän 10-vuotisjakson keskiarvo oli 5 yks./vuosi.

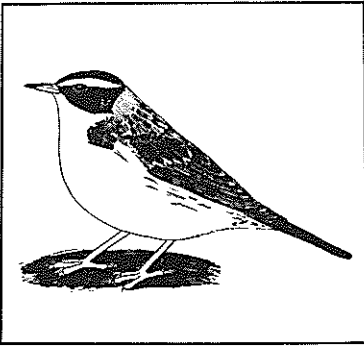
Iso-nummikirvinen *Anthus novaeseelandiae/campestris*

13. 9. Korsnäs, Västanlid (Harry Seppälä, Matti Maskulin). **2.10.** Tampere, Hankkio SW (Jouni Lindqvist). **20.10.** Lemland, Lågskär W (Karno Mikkola, Markku Tunturi).

Intiankirvinen *Anthus hodgsoni*
(0,5,1)

25.10.-1.11. Luvia, Säppi r (Antti J. Lind ym.). Yksilössä oli todettavissa *yunnanensis*-rodun piirteet.

Säpin neljäs yksilö, muut kaksi ovat Signliskäriltä ja Tankarista.

Vuorirautiainen *Prunella montanella* 10.10.1986 Säpissä. — Piirros Jari Peltomäki.

Sitruunavästäräkki *Motacilla citreola* (10,20,4)

27.4.-14.7. Anjalankoski, Junkkari & (Klaus Laine ym.). 28.4. Hanko, Svanvik & (Kimmo Koponen, Kari Korhonen). 1.9. Mustasaari, Norrskär lkv (Jyrki Lausamo ym.). 6.9. Maalaiti, Storsanden lkv (Harry Seppälä, Matti Maskulin).

Anjalankosken koiras pesi neljättä vuottaan peräkkäin keltävästäräkkinäaraan kanssa (vuosina 1985 ja 1986 naaras oli sama) ja tuotti kaksi pesyettä, joista ensimmäinen onnistui ja jälkimmäinen ilmeisesti ei.

Vuorivästäräkki *Motacilla cinerea* (25,101,3)

3.-22.6. Karkkila, Massakoski & perinteisellä pesimäpaikalla, mutta pesintää ei todettu (Kari Degerstedt, Mika Teivonen, Kari Virta ym.). 16.6.-1.7. Savukoski, Jaurujokilaakso & (Markku Heinonen, Juha Espo, Pekka Routasuo). 2.7. Ylämaa, Väkeväjärvi & (Pekka, Teppo & Teemu Helo).

Vuorirautiainen *Prunella montanella* (0,2,1)

10.-17.10. Luvia, Säppi lkv r (Jari Peltomäki ym.).

Aikaisemmat havainnot ovat Säpistä 1975 (Eriksson et al. 1976) ja Lågskäriltä 1976. Muualla Euroopassa havaittu kerran Ruotsissa (1976), kolmasti Italiassa, kerran Tšekkoslovakiassa ja kerran Kreikassa (Lindell et al. 1978).

Valkotäpläsinirinta *Luscinia svecica cyaneocula* (11,7,1)

24.5. Luvia, Iso-Pietari ad & (Lasse Luukkonen).

RK-ohjeisto rodun määrittämisestä julkaistiin hiljan (Hario 1987).

Sinipyrstö *Tarsiger cyanurus*

6.9. Kajaani, Paltaniemi lkv r (Pekka Helo ym.).

Järjestyksessään 15. Suomessa rengastettu sinipyrstö. Yhtään pesäpoikasta ei ole rengastettu.

Mustapäätasku *Saxicola torquata* (30,76,11)

4.5. Korppoo, Utö ♀ *maura* (Jari Peltomäki). 4.5. Korppoo, Jurmo & *maura* (Osmo Kivivuori). 14.-16.5. Kirkkonummi, Friggesby & (Esko Pasanen, Mika Joukio). 24.5.-5.9. Joensuu, Repokallio + lkv & r *maura* (Matti Kapanen ym.). 26.5. Joensuu, Repokallio & *maura* (Mauri Leivo, Hannu Kauhanen). 4.6. Porvoo mlk, Söderskär ♀ r *maura* (Martti Hario, Tuula Selin ym.). 25.6. Kruunupyy, Mossaviken & *maura* (Marko Pohjoismäki, Lasse Sundholm). 13.-22.7. Kristiinankaupunki, Norrfjärden ad & *maura* (Mauri & Harry Koivuluoma, Timo Vanhatalo). 14.8. Veteli, Torppa & (Ritva Kangas). 5.-15.10. Luvia, Säppi lkv r *maura* (Asko Rokala ym.). 19.10. Pori, Tahkoluoto & *maura* (Tapani Lilja ym.).

Toistaiseksi runsain kevätesiintymisen. Toinen Joensuun koiraista pariutui pensastaskunäaraan kanssa ja tuotti 5 lentopoikasta! Tietävästi ensimmäinen sekapesintä näiden lajien välillä. Utön ja Söderskärin naaraat ovat vasta 6. ja 7. kevähavainto naaraasta.

Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides* (0,5,2)

30.4.-3.5. Virolahti, Vilkkilän tura Ä & (Riku Lehtinen, Jyrki Pynnönen ym.). 16.-24.5. Inkoo, Strand Ä & r (Antero, Erkki & Pekka Topp).

Pikkukultarinta *Hippolais caligata* (0,2,1)

11.-28.6. Kontiolahti, liiksenniitty & r (Mauri Leivo ym.).

Tästä liiksenniityn tapauksesta on julkaistu seikkaperäinen selonteko (Hottola & Leivo 1987).

Rusorintakerthu *Sylvia cantillans* (3,5,1)

16.5. Lemland, Lågskär & r (Pekka J. Nikander ym.).

Samettipääkerthu *Sylvia melanocephala* (0,0,1)

4.5. Korppoo, Utö ♀ (Jari Peltomäki).

Ensimmäinen havainto Suomessa. Ruotsin ensimmäinen havainto on vuodelta 1980.

Hippiäisuunilintu *Phylloscopus proregulus* (26,128,28)

8.10. Helsinki, Kaisaniemi (Markku Heinonen). 14.10. Lemland, Lågskär 2 (Timo Hietanen, Matti Nieminen ym.). 19.10. Korppoo, Jurmo (Jari Helstola ym.). 25.10. Luvia, Säppi 2 (Asko Rokala, Jari Peltomäki). 25.10. Kirkkonummi, Porkkala (Pekka Komi, Markku Huhta-Koivisto, Harri Liusuvaara). 26.10. Luvia, Säppi (Kari Venho). 26.10. Pori, Kuuminainen (Tapani Lilja ym.).

26.10. Korppoo, Jurmo (Kauko Maskulainen, Pekka Salmi). 26.10. Luvia, Säppi 3 (Markku Saarinen, Olli Trogen). 29.10. Luvia, Säppi (Ari Lehtinen). 2.11. Luvia, Keski-vedenkari (Ilkka Lilja). 4.11. Luvia, Säppi (Antti J. Lind ym.). 5.11. Luvia, Säppi (Jari Peltomäki). 29.11. Saltvik (Soili Leveelahti).

Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta. Lintuasemilla rengastettiin yht. 10 yks. ajalla 30.9.-8.11. Varsin runsas esiintyminen; viimeisen 10 vuoden aikana sen ylittävät vain vuodet 1981 (32 yks.) ja 1982 (45 yks.).

Kirjosiiپیunilintu *Phylloscopus inornatus* (41,139,20)

21.9. Luvia, Sasilankylä (Lasse Luukkonen). 23.9. Luvia, Säppi (Jari Peltomäki, Asko Rokala, Antti J. Lind). 24.9. Hailuoto, Kirkkonkylä (Hannu Hellstén). 17.10. Pori, Kuuminainen (Tapani & Aila Lilja). 19.10. Luvia, Säppi (Antti J. Lind ym.). 19. - 20.10. Kaarina, Kuusisto (Jukka J. Nurmi, Soili Leveelahti). 20.10. Lemland, Lågskär (Karno Mikkola).

Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta. Lintuasemilla rengastettiin yht. 13 yks. ajalla 7.9.-27.10. Parempia vuosia ovat olleet vain 1981, 1984 ja 1985 (21, 28 ja 33 yks.).

Ruskouunilintu *Phylloscopus fusca-tus* (3,7,2)

2.11. Kirkkonummi, Rönnskär (Juha Lammi, Panu Rajamäki, Petteri Tolvanen). 8.11. Pyhäranta, Rihtniemi lkv r (Hannu Klemola ym.).

Ajoittuminen loppusyksyyn on tyypillistä. Ruotsissa havaittu niinikään 12 yks. vuoteen 1986 mennessä (E. Hirschfeld, kirj. ilm.).

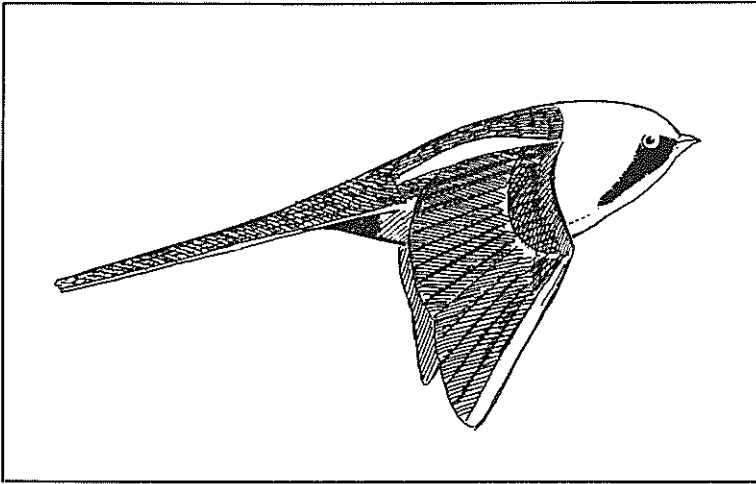
Idäntilaltti *Phylloscopus collybita tristis* (0,25,7)

30.5. Kustavi, Isokari r (Tapani Numminen, Annika Forsten, Markku Lauren). 18.10. Lemland, Lågskär r (Matti Nieminen ym.). 24.10. Luvia, Säppi lkv r (Jari Peltomäki, Antti J. Lind). 27.10. Luvia, Säppi lkv r (Antti J. Lind, Jari Peltomäki, Asko Rokala). 31.10. Lemland, Lågskär r (Matti Nieminen, Pekka Rintamäki). 1.11. Luvia, Säppi r (Jari Peltomäki ym.). 4.11. Luvia, Säppi lkv r (Jari Peltomäki ym.).

Yksilömäärä on ennätysyksyyn 1984 toisinto.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis* (n.35,40,5)

18.5. Korppoo, Jurmo & (Leo Karlsson). 21.5. Espoo, Tapiola & (Susanna Kajander). 24.5. Korppoo, Jurmo ♀ r (Jukka Grönlund). 2.-4.6. Kotka, Hovila & (Rauno Sandberg). 15.6. Hanko, Lintuasema 2kv & r (Juha & Mervi Saari, Aarne Vattulainen).

Partatiainen *Panurus biarmicus* 1.11.1986 Urjalassa. — Piirros Juhani Antila.

Partatiainen *Panurus biarmicus*
(1,16,31)

5.7. Viitasaari, Vuorilahti 2 ♂, 6 (Heikki Liimatainen). 30.10. Lemland, Lågskär 3 ♂, 3 ♀ (Matti Nieminen, Pekka Rintamäki). 1.11. Urjala, Nuutajarvi 2 ♂ (Juhani Antila). 10.-21.11. Espoo, Iso-Huopalahti 8 ♂, 7 ♀, r (Thomas Oesch, Paavo Yliuoma, Rauno Yrjölä ym.).

Ekspansio jatkuu ja voimistuu. Helsingissä väirengastettiin 9 yks. Laji on voimallisesti levittäytymässä myös Tanskassa ja Etelä-Ruotsissa (Nilsson 1986, Ohrström 1986). Suomessa tavattujen lintujen alku-perä voi olla yhtä hyvin Viro tai Latvia kuin Tanska tai Ruotsi, sillä syysdispersiiossaan partatiaiset hajaantuvat mielivaltaisiin suuntiin (Björkman & Tyrberg 1982).

Valkopäätiainen *Parus cyanus*
(6,12,1)

17.10. Asikkala, Pulkkilanharju r (Kari Reinikainen, Esa & Hanna Lammi).

Edelliset havainnot ovat kaikki 1970-luvulta, jolloin todettiin myös pesintä Tohmajärvellä (1973; Järvinen & Rauste 1976) ja sekapesintä sinitiaisen kanssa Turussa (1975; Lehtonen 1976). Tästä 1980-luvun ainokaisesta yksilöstä on hyvät dokumentit (ks. värikuvaliite ja Reinikainen et al. 1986).

Pussitiainen *Remiz pendulinus*
(5,13,1)

5.6. Mietoinen, Mietoistenlahti ♂ (Esko Tarponen).

Myös pesän rakentelua todettiin Mietoisissa, mutta pesintää ei ole raportoitu.

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor*
(27,29,5)

17.5. Orivesi, Vääräjärvi (Martti La-

gerström, Vesa Nieminen). 28.5. Korppoo, Jurmo (Tom Lindroos). 4.6. Mustasaari, Valassaaret (Tapani Missonen, Tuukka Pahtamaa, Tuija Waris). 13.8. Oravainen, Kimo (Timo Vestermark). 13.-16.9. Pöytyä, Riihikoski ♀ (Jarmo Komi ym.).

Mäntysirkku *Emberiza leucocephalos* (1,0,1)

8.-9.11. Vehkalahti, Vilniemi ♂ (Kaj Hällsten ym.).

Ensimmäinen havainto on vuodelta 1968 Lågskäriltä (Vuolanto 1969).

Havainnoja aikaisemmilta vuosilta

Records from previous years

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*

27.4. 1984 Liminka, Tupos (Jorma Pessa, Toni Eskelin, Pekka Ränä). 29.4. 1984 Liminka, Rantakylä (Arvo Ohtonen, Raimo Heikkinen, Jouni Ruuskanen). 1.5. 1984 Oulunsalo, Niskaoja (Arvo Ohtonen, Raimo Heikkinen). 27.4. 1985 Kiukainen, Panelia 3 (Seppo Aro, Timo Mellberg). 9.5. 1985 Liminka, Virkkula (Jorma Pessa, Pekka Ränä). 12.5. 1985 Siikajoki, Säärenperä (Jorma Pessa, Pasi Männistö, Jukka Pessa).

Kiljuhanni *Anser erythropus*

10.5. 1984 Liminka, Virkkulanranta 2 ad (Paavo Liimatta). 11.5. 1984 Lumijoki, Kari 4 (Toni Eskelin, Arvo Ohtonen). 13.5. 1984 Lumijoki, Kari 11 (Toni Eskelin, Esko Pasanen, Jorma Pessa). 13.5. 1984 Rovaniemi mlk, Paskis (Jukka Jokimäki).

Laji poistettiin RK-listalta koko maan osalta vuodesta 1986 ja Raahe-Oulu rannikko-osuudelta vuodesta 1985.

Ruostesorsa *Tadorna ferruginea*
27. ja 29.5. 1981 Hailuoto, Huikku (Jorma Halonen ym.). 21.5. 1984 Kuusamo, Tahkolanranta ♂ (Hannu Hautala).

Niittysuohaukka *Circus pygargus*
24.5. 1982 Värtsilä, Sääperi ad ♂ (Heikki Holmström).

Kiljukotka *Aquila clanga*

5.10. 1984 Hanko, Täktom subad "fulvescens" (Jukka Nurmi ym.). 20.4. 1985 Nokia, Vesitorni subad/ad NW (Markku Kangasniemi ym.). 21.5. 1985 Kirkkonummi, Porkkala (Timo J. Palomäki, Tommi Laurinsalo, Sami Marjamäki).

Hangon linnussa todettiin *fulvescens*-värimuodon tuntomerkit. Ensimmäinen havainto *fulvescens*-muodosta maassamme. Hyväksytty aiemmin arokkana, mikä siis peruutetaan.

Arokkota *Aquila nipalensis*

11.-12.5. 1984 Nurmijärvi, Rajamäki 2kv (Aimo Sormunen, Kalervo Eriksson, ilmoitti Martti Hario). Järjestyksessä kuudes havainto maassamme.

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*

5.6. 1984 Ilomantsi, Koivusuo 1 ad ♂, 1 ♀ (Markku Vickholm, Erkki Virolainen, Ari Rajasärkkä). 22.5. 1985 Porvoo mlk, Söderskär ad ♂ NW/SSW (Gustaf Nordenswan ym.). 2.6. 1985 Saarijärvi, Kekkila ad ♂ (Jukka Ägren ym.).

Pikkuhuitti *Porzana parva*

n.5.-15.6. 1984 Kuopio, Riistavesi 9-Å (Jyrki Pynnönen, Paavo Liimatta, Timo Ruotsalainen).

Nostaa ennätysvuoden yksilömäärän 20:een.

Leveäpyrstökihi *Stercorarius pomarinus*

13.10. 1985 Ranua, Kirkonkylä juv (Martti Melamies, Eino Hiltula, Elin Pykäläinen). 25.10. 1985 Muonio, Liepimä juv (Paavo Rauhala, Jorma Halonen). 26.10. 1985 Kolari, Nuottajoki ad (Veli Ajanki, Jorma Halonen). 13.11. 1985 Vesanto, Niinivesi juv (Pentti Alaja, Niilo Laitinen).

Vuonna 1986 ja sen jälkeen tehtyjä havainnoja ei tarkasteta. Ennätysyksyn yksilömäärä nousee 21:een.

Grönlanninlokki *Larus glaucoides*
(2,2,0)

II 1836 Helsingin edusta ad tp (Magnus von Wright, ilmoitti Juhani Lokki).

Magnus von Wrightin maalauksen lisäksi jälkipolville on jäänyt havainnosta yksityiskohtainen tiedonanto (Falck 1844).

Pikkukajava *Rissa tridactyla*

7.1. 1981 Nauvo, Pernäs 2kv (Jorma Pessa, Petri Rissanen). 14.4. 1985 Helsinki, Kruunuvuorenselkä 2kv (Martin Helin, Leo Kaila, Tom Bäcklund). n.20.4.-2.5. 1985 Oulu, Tuira 2kv (Esa Hohtola ym.). 9.11. 1985 Pori, Kangasniemi ad SW (Markku Kangasniemi ym.). 25.11. 1985 Kittilä, Kirkonkylä 1kv (Martti Melamies, Milla Sallinen ym.).

Poistettu tarkastettavien lajien luettelosta vuoden 1986 alusta.

Jäälokki *Pagophila eburnea*

(n.23,1,0)

21.-23.7. 1972 Sodankylä, Vuotso ad (Tarja Alapassi ym.).

Jääkyyhky *Alle alle*

X/XI 1968 Merikarvia (ilmoitti Antti J. Lind). 23.11. 1984 Kittilä, Kiistala (Taisto Konttavaara, Eero Mäkisalo, ilmoitti Jorma Halonen). 1.6. 1985 Enontekiö, Hetta (Veijo Sonkamuoika, ilmoitti Jorma Halonen). 19.10. 1985 Inari, Inarinjärvi r (Ari Kauttu ym.).

Merikarvian lintu saatu kalaverkosta (nykyään Porin Lyseon kokouksissa). Myös Inarin lintu poimittiin kalaverkosta, mutta elävänä ja vapautettiin. Enontekiön lintu löytyi jäätyneenä hangen alta.

Lunni *Fratercula arctica* (n.28,5,0)

XII 1977 Raahe, Smittisaari (Tenho Merikanto, ilmoitti Kyösti Karjalahetti).

Löytyi kuolleena merenjäältä.

Mehiläissyöjä *Merops apiaster*

20. 6. 1985 Lemland, Lågskär SSE (Antero Topp, Matti Lammin-Soila, Petri Puhtila). 6.-7.10. 1985 Kiihtelysvaara, Heinävaara (Mervi Piipponen ym.).

Vuorivästaräkki *Motacilla cinerea*

28.4. 1974 Oulu, Sanginjoki ♀ (Arvo Ohtonen ym.). V/VI 1981 Nokia, Jaakkola ♂ (Reijo Ronkainen, Timo Rantanen). 18.6.- 7.9. 1981 Savukoski, Värriö 2 ♂ (Teuvo Hietajärvi, Erkki Pulliainen, Hannu Eskonen). 26.5. 1984 Hailuoto, Rautaletto ♂ N (Juha Markkola, Esko Strömmer, Jukka Piispanen). 12.-13.6. 1985 Siikajoki, Tauvo ♀ r (Jari Heikkinen ym.).

Tauvon linnulla oli hyvin kehittyneet hautomalaikku.

Valkotäpläsinirinta *Luscinia svecica cyaneocula*

26.5. 1985 Oulu, Kaukovainio ♂ (Kyösti Karjalahetti).

Mustapäätasku *Saxicola torquata*

21.-22.5. 1969 Oravainen, Kimo ad ♂, maura (Håkan Eklund, Karl Kullman). 10.10. 1982 Siikajoki, Tauvo ♀-puk. (Pekka Helo ym.).

Nunnatasku *Oenanthe pleschanka*

(0,3,0)
19.10. 1979 Lemland, Lågskär ♀ (Harri Hongisto, Visa Rauste, Pekka Rusanen).

Ensimmäinen havainto maastamme. Kaksi seuraavaa ovat vuosilta 1981 ja 1982 (ks. Kauppinen et al. 1986, Laine 1986). Nunnatasku ja rusotasku risteytyvät laajasti yhteisellä esiintymisalueellaan Kaspiannmeren länsirannikolla ja tuottavat välimuotoisia fenotyyppejä (Panov 1986).

Hippiäisuunilintu *Phylloscopus proregulus*

28.10. 1981 Luvia, Säppi (Toni Eskelin).

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*

28.8. 1984 Lieksa, Siikasuo ad ♂ (Jarmo Martiskainen).

Partatiainen *Panurus biarmicus*

27.10. 1985 Salo, Halikonlahti ♂ (Ilkka Laiho). 9.11. 1985 Halikko, Halikonlahti 2 ♂, 3 ♀ (Ilkka Laiho, Jari Lähteenoja, Seppo Sällylä).

Punapäälepinkäinen *Lanius senator*

(7,5,0)
28.7.-6.10. 1984 Lemland, Järsö +2kv (Toni Eskelin, Sanna Ojalampi).

Punakottarainen *Sturnus roseus*

(n.26,9,0)
22.8.-5.9. 1984 Rovaniemi mlk, Niskanperä (Jukka Jokimäki ym.).
Nostaa ennätysvuoden yksilömäärän 6:een.

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*

2.6. 1984 Siikajoki, Tauvo r (Toni Eskelin, Arvo Ohtonen, Heikki Pakkala). 24. ja 26.12. 1984 Säkyä, Luvolahti (Raimo Sundelin, Tuomo Hurme).

Vuonna 1986 ja sen jälkeen tehtyjä havaintoja ei tarkasteta.

Hylätyt havainnot

Records not accepted

Mustakaulaikkus *Podiceps nigricollis*

13.5. 1986 Espoo, Laajalahti jp.

Myrskylintu *Fulmarus glacialis*

18.5. 1986 Hanko, Täktom vaalea.

Pikkuliitäjä/nokiliitäjä *Puffinus puffinus/griseus*

4.5. 1986 Nokia, Vesitorni 2 NE.

Karimetso *Phalacrocorax aristotelis*

21.9. 1980 Kuusamo, Alakitka.

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*

10.5. 1985 Ranua, Heinisuo.

Kiljuhanhi *Anser erythropus*

15.4. 1978 Lapinlahti, Linnansalmi 2 ad.

Sepelhanhi *Branta bernicla*

22.5. 1986 Rääkkylä, Vuonieni NE rotu *nigricans*.

Isohaarahaukka *Milvus milvus*

10.6.-15.8. 1986 Lieksa, Lehmikylä.

Arosuohaukka *Circus macrourus*

5.9. 1984 Kajaani, Paltaniemi +2kv ♂.

Niittysuohaukka *Circus pygargus*

10.6. 1986 Kirkkonummi, Lähteelä ad ♀ SW. 24.8. 1986 Espoo, Dävitso by juv.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina*

28.4. 1986 Hanko, Täktom E. 20.9. 1986 Siuntio, Broända S/SW.

Kiljukotka *Aquila clanga*

2.5. 1986 Pyhtää, Haukkavuori ad. 25.5. 1986 Sipoo, Pentarn ad lähti NW. 10.10. 1986 Karjaa subad.

Kiljukotka/arokotka *Aquila clanga/nipalensis*

28.4. 1986 Kirkkonummi, Saltfjärdens subad/ad W/SW.

Kääpiökotka *Hieraaetus pennatus*

13.5. 1984 Kuusamo, Piiloperä. 13.4. 1986 Vilppula, Huopionniemi.

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*

24.5. 1980 Porvoo mlk, Pellinki 2kv ♀. 28.4. 1985 Savukoski, Kirkonkylä ♂. 31.8. 1986 Hanko, Täktom ♀-puk.

Pikkuhuitti *Porzana parva*

27.-28.5. 1986 Nilsia, Palonurmi ♂-Ä. 7.6. 1986 Vihti, Vanjärvi ♂-Ä.

Mustanmerenlokki *Larus melanocephalus*

28.11. 1986 Hanko, Långören 1kv.

Grönlanninlokki *Larus glaucoides*

1.5. 1986 Mustasaari, Valassaaret 2kv N/SW.

Pikkukajava *Rissa tridactyla*

29.5. 1985 Helsinki, Länsi-Tonttu 2kv.

Harakkakäki *Clamator glandarius*

21.9. 1986 Tohmajärvi, Peijonniemi.

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae*

14.9. 1986 Mynämäki, Kivikylä.

Keltävästäräkki *Motacilla flava*
8.5. 1986 Kajaani, Paltaniemi ad ♂
rotu *feldegg*.

Sarakerttunen *Acrocephalus paludicola*
18.5. 1981 Dragsfjärd, Vanö.

Kirjosiipiunilintu *Phylloscopus inornatus*
22.9. 1986 Kokkola, Tankar. 12.10. 1986 Kuusankoski, Sääksniemi.

Ruskouunilintu *Phylloscopus fuscatus*
16.11. 1986 Hanko, Högholmen.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*
18.5. 1986 Korppoo, Utö ♀.

Valkopäätiainen *Parus cyanus*
4.5. 1986 Perniö, Kestriki ad. 4.5. 1986 Espoo, Haukilahti.

Korjauksia

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*
Lintumies 21:279; vuosiluvun pitää olla 1983 (ei 1984).

Sepelhanhi *Branta bernicla hrota*
Lintumies 21:274; 25.5. yksilömäärä on m+m+m (ei m+m).

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*
Lintumies 21:274; Säpin havainnon päivämäärä on 10.5. (ei 15.5.).

Pikkukajava *Rissa tridactyla*
Lintumies 21:274; Säpin havaintojen 26.9. ja 1.10. vuosiluvut ovat 1983 ja 1984 (ei 1985).

Summary: Report of rare birds in Finland in 1986

This paper lists 213 records of 59 species or subspecies of rare birds observed in Finland during 1986, accepted by the Finnish Rarities Committee. Additionally, a list of records from previous years is included, as well as a list of records not accepted.

The three numbers in brackets after each species' name give the totals of specimens observed in Finland (1) before the end of 1974, (2) in the period 1975-85 and (3) in 1986, respectively.

Persistent warm air currents from south-east in April and

mostly warm weather in late spring resulted in high yearly totals of *Aquila pomarina*, *Recurvirostra avosetta* and *Saxicola torquata maura*. First case of a hybrid breeding of *maura* and *S. rubetra* was confirmed in eastern Finland in summer. A male *Motacilla citreola* paired with a female *flava* for fourth successive year at the same site in southern Finland. Other rarity reports from spring and summer included the first records of *Sylvia melanocephala* and *Chlidonias hybrida* in Finland, a good influx of *Merops apiaster*, the second Finnish record of *Anas discors*, the third one of *Hippoboscus caligata*, the fourth one of *Anas crecca carolinensis*, the fifth ones of *Burhinus oedipnemus* and *Egretta garzetta* and the sixth of *Gyps fulvus*.

August-September weather was mostly wet and exceptionally cool, but for late autumn a warm and mostly calm weather was settled. A very good influx of Siberian vagrants was noted with high yearly totals of *Anthus novaeseelandiae*, *Phylloscopus inornatus*, *Ph. proregulus* and *Ph. collybita tristis*. Three records was made of *Anthus godlewskii* (all three specimens were ringed; there is only two previous records of this species in Europe, one of them from Finland, in 1974), two of *Phylloscopus fuscatus*, and one of *Anthus hodgsoni* and *Parus cyanus*. Furthermore, the second and third Finnish record was made of *Emberiza leucocephala* and *Prunella montanella*, respectively.

Kirjallisuus

- Alström, P. 1986: Sällsynta fåglar i Sverige 1984 - rapport från SOF:n raritetskomitee. - Vår Fågelvärd 45:61-72.
- Bauer, K.M. & Glutz von Blotzheim, U.N. 1969: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 3. - Frankfurt a.M.
- Björkman, G. & Tyrberg, T. 1982: Skäggesen Panurus biarmicus i Sverige 1965-1979. - Vår Fågelvärd 41:73-94.
- Connors, P. 1983: Taxonomy, distribution, and evolution of Golden Plovers (*Pluvialis dominica* and *Pluvialis fulva*). - Auk 100:607-620.
- Ebbinge, B.S., van der Meulen, H.T. & Smit, J.J. 1984: Changes in winter distribution and population size of Pink-footed Geese in Svalbard. - Nor. Polarinst. Skr. 181:11-17.
- Eriksson, A., Heino, K. & Holma, O. 1976: Vuorirautiainen *Prunella montanella* ensi kerran Suomessa. - Lintumies 11:120.

- Falck, V. 1844: Description d'un exemplaire du *Larus leucopterus* de Faber, tué près de la ville d'Helsingfors en hiver 1836. - Acta Soc. Sci. Fennicae MDCCCXLIV, pp. 529-531.
- Hario, M. 1986: Itämeren lokkiliinnot. - SLY:n Lintutieto Oy, Helsinki.
- Hario, M. 1987: "Sinisessä rinnassa valkea täplä". - Lintumies 22:93-94.
- Hottola, P. & Leivo, M. 1987: Iksennijytyn välikohtaus - pikkukukutarinta *Hippoboscus caligata* kolmannen kerran Suomessa. - Lintumies 22:176-178.
- Huhta-Koivisto, M. & Lindroos, T. 1987: Kurppeloiden määrittämisestä. - Lintumies 22:88-92.
- Järvinen, H.M. & Rauste, V. 1976: Valkopäätiainen *Parus cyanus* pesivänä Tohmajärvellä 1973. - Lintumies 11:58.
- Kauppinen, S., Leivo, M., Mikkola, K., Muukkonen, H. & Valkonen, J. 1986: Nunnatasku *Oenanthe pleschanka* tavattu Suomessa. - Lintumies 21:33-34.
- Laine, L.J. 1986: Nunnatasku *Oenanthe pleschanka* Hangossa. - Lintumies 21:34-36.
- Lehtonen, R. 1976: Valkopäätiainen *Parus cyanus* risteytynään sinitiaisen kanssa Turussa. - Lintumies 11:59.
- Lindell, L., Walinder, G., Bengtsson, O. & Pettersson, J. 1978: Sibirisk järnsparv *Prunella montanella* anträffad i Sverige. - Vår Fågelvärd 37:69-72.
- Madsen, J. 1984: Status of the Svalbard population of Light-bellied Brent Geese *Branta bernicla hrota* wintering in Denmark 1980-83. - Nor. Polarinst. Skr. 181:119-124.
- Madsen, J. 1987: Status and management of Goose populations in Europe, with special reference to populations resting and breeding in Denmark. - Dan. Rev. Game Biol. 12(4), 76 pp.
- Nilsson, T. 1986: Fynd av skägges hösten 1984. - Fåglar i Blekinge 22:123-125.
- Panov, E.N. 1986: New data on hybridization of *Oenanthe pleschanka* and *O. hispanica* (summary). - Zool. Zhurn. LXV(11):1675-1683.
- Pym, A. 1982: Identification of Lesser Golden Plover and status in Britain and Ireland. - Brit. Birds 75:112-124.
- Rajasärkkä, A., Vickholm, M. & Virolainen, E. 1987: Valkoposkitiira *Chlidonias hybrida* ensi kertaa Suomessa, eli löytää se sokeakin kana joskus jyvän. - Lintumies 22:37-38.
- Rauste, V. & Salonen, V. 1978: Mongoliankirvinen *Anthus godlewskii* tavattu Suomessa. - Ornis Fennica 55:84-85.
- Reinikainen, K., Lammi, H. & Lammi, E. 1986: Valkopäätiainen (*Parus cyanus*) ensi kerran Päijät-Hämeessä. - Päijät-Hämeen Linnut 17:119-121.
- Smith, F.R. 1972: Report on rare birds in Great Britain 1971. - Brit. Birds 65:322-354.
- SOF. 1978: Sveriges fåglar. - Stockholm.
- Veromann, H. 1983: Recent changes in the bird fauna of the Eastern Baltic area. - Ornis Fennica, Suppl. 3:100-101.
- Viksne, J. 1983: Birds of Latvia. - Riika.
- Vuolanto, S. 1969: Mäntysirkku (*Emberiza leucocephala*) ja tulipäähippiäinen (*Regulus ignicapillus*) Lemlandin Lågskärrillä. - Ornis Fennica 46:85-86.
- Weber, J.W. 1985: First specimen record of the Short-billed Dowitcher from eastern Washington; subspecific identification of Idaho specimens. - Murrelet 66:31-34.
- Öhrnström, P. 1986: Skäggesen *Panurus biarmicus* åter i Skånel! - Anser 25:49-51.

Kirjoittajien osoitteet — Authors' addresses:

Martti Hario
Kastevuorenkuja 3 I 153
SF-02360 Espoo

Tapani Numminen
PL 20 SF-21531 Paimio

Rauno Yrjölä
Palovartiantie 17 E 58
SF-00750 Helsinki